

ЛІТЕРАТУРА

1. Белоус С. В. Отбор языкового материала для обучения студентов-филологов английской устной персуазивной речи / С. В. Белоус // *Universum: Психология и образование: электронный научный журнал* – 2017. – № 4 (34). [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://7universum.com/ru/psy/archive/item/4596>.
2. Борецька Г. Е. Принципи відбору автентичних текстів-зразків для навчання англомовної писемної комунікації побутового стилю / Г. Е. Борецька // *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія.* – 2001. – Вип. 4. – С. 140–145.
3. Борецька Г. Е. Чинники виникнення та аналіз порушень граматичної правильності англомовної писемної комунікації / Г. Е. Борецька // *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія.* – 2005. – Вип. 9. – С. 45–53.
4. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): проєкт / Колектив авт.: С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей (керівники), Ю. В. Головач та ін. – Вінниця: Нова Книга, 2001. – 245 с.
5. Устименко О. М. Відбір та організація мовного і мовленнєвого матеріалу для навчання професійної англомовної документної комунікації / О. М. Устименко // *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія.* – 2009. – Вип. 16. – С. 5–16.
6. Larsen-Freeman D. Research into practice: Grammar learning and teaching / D. Larsen-Freeman // *Language Teaching.* – 2015. – Vol. 48. – PP. 263–280.
7. Mestari S. A. The Use of Authentic Materials in Teaching Grammar for EFL Students (Teachers' Perspective) / S. A. Mestari, F. Malabar. [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://e-journal.usd.ac.id/index.php/LLT/article/view/306>.

REFERENCES

1. Belous S. V. Otbor yazykovogo materiala dlya obucheniya studentov-filologov angliyskoy ustnoy persuzivnoy rechi [Selecting language material for teaching english persuasive speaking to students philologists]. *Universum: Psikhologiya i obrazovanie: elektron. nauchn. zhurn.* 2017, № 4(34). Available at: <http://7universum.com/ru/psy/archive/item/4596>.
2. Boretska H. E. Pryntsypy vidboru avtentychnykh tekstiv-zrazkiv dlya navchannya anhlomovnoyi pysemnoyi komunikatsiyi pobutovoho stylyu [Principles of the authentic texts selection for teaching written communication in English]. *Visnyk Kyivskoho natsional'noho linhvistychnoho universytetu. Seriya Pedagogika ta psikhologiya.* – 2001. – Vol. 4, pp.140–145.
3. Boretska H. E. Chynnyky vynyknennya ta analiz porushen' hramatychnoyi pravylnosti anhlomovnoyi pysemnoyi komunikatsiyi [Sources of grammatical errors and mistakes in written communication in English and their analysis], *Visnyk Kyivskoho natsional'noho linhvistychnoho universytetu. Seriya Pedagogika ta psikhologiya.* – 2005. – Vol. 9. – PP. 45–53.
4. Prohrama z anhlis'koyi movy dlya universytetiv / instytutiv (p'yatyrichnyy kurs navchannya) [English language program for universities / institutes (five year course)], *Proekt / Kolektiv avt.: S. Yu. Nikolayeva, M. I. Solovey (kerivnyky), Yu. V. Holovach ta in. Vinnytsya: Nova Knyha,* 2001. 245 p.
5. Ustyimenko O. M. Vidbir ta orhanizatsiya movnoho i movlennyevoho materialu dlya navchannya profesiynoyi anhlomovnoyi dokumentnoyi komunikatsiyi [Language material selection and arrangement for teaching professional document communication in English]. *Visnyk Kyivskoho natsional'noho linhvistychnoho universytetu. Seriya Pedagogika ta psikhologiya.* – 2009. – Vol. 16. – PP. 5–16.
6. Larsen-Freeman D. Research into practice: Grammar learning and teaching, 2015. – Vol. 48. – PP. 263–280.
7. Mestari S. A. The Use of Authentic Materials in Teaching Grammar for EFL Students (Teachers' Perspective). Available at: <http://e-journal.usd.ac.id/index.php/LLT/article/view/306>.

Стаття надійшла в редакцію 06.06.2018 р.

УДК 811.111'276.6:004.738.5

DOI 10:25128/2415-3605.18.2.13

НАТАЛІЯ ШАНДРА

ID ORCID 0000-0003-1321-4828

nataliashandra@gmail.com

асистент

Львівський національний університету

імені Івана Франка

м. Львів, вул. Дорошенка, 41

РОЗВИТОК КОГНІТИВНИХ НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ

Проаналізовано особливості функціонування і розвитку когнітивних навичок у процесі формування іношомовної лексичної компетентності майбутніх ІТ-фахівців. З'ясовано сутність та структуру іношомовної лексичної компетентності майбутніх ІТ-фахівців. Вказано, що висока концентрація уваги забезпечує міцність запам'ятовування, спричинює швидке й тривале утворення асоціативних зв'язків у пам'яті в процесі засвоєння іношомовної лексики. Вагомим чинником засвоєння іношомовної лексики є характер навчальних завдань, які відзначаються новизною, проблемністю і ситуативністю. Виникнення зорових образів іношомовних слів у свідомості студентів сприяє переходу слів у довготривалу пам'ять. Відзначено, що виклик цих лексичних одиниць з довготривалої пам'яті у потрібний момент забезпечує ефективність формування у студентів іношомовної лексичної компетентності. Застосування методу ланцюгових асоціацій сприяє розвитку основних видів пам'яті (сенсорної, короткотривалої, довготривалої). Показано, що процес запам'ятовування здійснюється за принципом: образ + дія = пам'ять. Інформацію, що зберігається у короткотривалій пам'яті, можна перевести в довготривалу пам'ять, повторюючи або візуалізуючи її. У процесі формування іношомовної лексичної компетентності ІТ-фахівців функції довготривалої пам'яті підтримують рецептивні та репродуктивні лексичні навички. Проблемні комунікативні ситуації професійно орієнтованого іношомовного спілкування ІТ-фахівців виконують функцію контексту оволодіння іношомовною лексикою. Навички менеджменту часу і усунення відволікаючих чинників дозволяють концентрувати увагу у процесі виконання навчальних завдань. Менеджмент навчального часу передбачає постановку загальної мети та системи цілей на визначений період часу і поступове розширення балансу між часом зосередженої уваги і кількістю опрацьованої інформації.

Ключові слова: іношомовна лексична компетентність, когнітивні навички, увага, пам'ять, комунікативна ситуація, ІТ-фахівці.

НАТАЛІЯ ШАНДРА

асистент

Львовский национальный университет
имени Ивана Франко
г. Львов, ул. Дорошенко, 41**РАЗВИТИЕ КОГНИТИВНЫХ НАВЫКОВ В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЕ ИНОЯЗЫЧНОЙ ЛЕКСИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ИТ-СПЕЦИАЛИСТОВ**

Проанализированы особенности функционирования и развития когнитивных навыков в процессе формирования иноязычной лексической компетентности будущих ИТ-специалистов. Выяснено сущность и структуру иноязычной лексической компетентности будущих ИТ-специалистов. Указано, что высокая концентрация внимания обеспечивает прочность запоминания, вызывает быстрое и длительное образования ассоциативных связей в памяти в процессе усвоения иноязычной лексики. Весомым фактором усвоения иноязычной лексики является характер учебных задач, отличающихся новизной, проблемностью и ситуативностью. Возникновение зрительных образов иноязычных слов в сознании студентов способствуют переходу слов в долговременную память. Отмечен, что вызов этих лексических единиц из долговременной памяти в нужный момент обеспечивает эффективность формирования у студентов иноязычной лексической компетентности. Применение метода цепных ассоциаций способствует развитию основных видов памяти (сенсорной, кратковременной, долговременной). Показано, что процесс запоминания осуществляется по принципу: образ + действие = память. Информацию, хранящуюся в кратковременной памяти, можно перевести в долговременную память, повторяя или визуализируя ее. В процессе формирования иноязычной лексической компетентности ИТ-специалистов функции долговременной памяти поддерживают рецептивные и репродуктивные лексические навыки. Проблемные коммуникативные ситуации профессионально ориентированного иноязычного общения ИТ-специалистов выполняют функцию контекста овладения иноязычной лексикой. Навыки менеджмента времени и устранения отвлекающих факторов позволяют концентрировать внимание в процессе выполнения учебных задач. Менеджмент учебного времени предполагает постановку общей цели и системы целей на определенный период времени и постепенное расширение баланса между временем сосредоточенного внимания и количеством обработанной информации.

Ключевые слова: иноязычная лексическая компетентность, когнитивные навыки, внимание, память, коммуникативная ситуация, ИТ-специалисты.

Teacher
Ivan Franko Lviv National University
Lviv, 41 Doroshenko St.

DEVELOPMENT OF COGNITIVE SKILLS WHILE ACHIEVING FOREIGN LANGUAGE LEXICAL COMPETENCE OF PROSPECTIVE IT SPECIALISTS

The article deals with the analysis of the peculiarities of operation and development of cognitive skills while developing foreign lexical competence of prospective IT specialists. The issue of mastering the complex of cognitive skills that have an immediate impact on the effectiveness of acquisition of IT specialists' lexical competence hasn't received serious consideration. The essence and structure of foreign language lexical competence of prospective IT specialists are outlined. Foreign language lexical competence of prospective IT specialists is considered as an ability and readiness to adequately understand and use lexical units and terms in the process of foreign language communicative activity. The structure of foreign language lexical competence of prospective IT specialists includes lexical knowledge, lexical skills and lexical awareness. High concentration of attention provides durability of memorization, causes rapid and lengthy associative links in memory while acquiring foreign vocabulary. The vital factor of acquisition of foreign vocabulary is the character of learning assignments that are notable for novelty, crucial issues and situations, bear personal importance for learners. Emergence of visual images of English words in students' minds make words penetrate into long-term memory. Timely retention of the lexical units from long-term memory facilitates development of the main types of memory (sensor, short-term and long-term memories). Memorization takes place by the principle: image + action = memory. The information that is stored in short-term memory can be transferred into long-term memory by its repetition and visualization. Receptive and productive lexical skills maintain the functions of long-term memory while developing foreign lexical competence of IT specialists. The communicative situations (problem solving) of professional foreign language communication of IT specialist perform the function of the context of foreign vocabulary acquisition. The scientists offer an array of methods of problem solution: abstraction, analogy, brain storming, "division and win", hypothesis testing, proof, analysis of causes and effects. The skills of time management and eliminations of distracters allow to focus attention while doing learning assignments. Management of learning time envisages to set a general goal and a system of objectives for a definite period and to gradually extend balance between the span of focused attention and amount of the processed information.

Keywords: foreign language lexical competence, cognitive skills, attention, memory, communicative situation, IT specialists.

Процес оволодіння студентами іншомовною лексичною компетентністю (ІЛК) проходить на перетині когніції і комунікації. Більшість студентів як філологічного, так і нефілологічного профілю, працюючи над засвоєнням іншомовних лексичних одиниць, гостро відчують проблему концентрації уваги на предметі навчальної діяльності. Концентрація визнана науковцями вагомим когнітивним навичкою, яка безпосередньо впливає на ефективність процесу навчання.

Мета статті – аналіз особливостей функціонування і розвитку когнітивних навичок у процесі формування ІЛК майбутніх ІТ-фахівців.

Відповідно до мети визначено завдання дослідження: 1) з'ясувати сутність та структуру ІЛК майбутніх ІТ-фахівців; 2) проаналізувати когнітивні навички, які відіграють вагомий роль у процесі формування ІЛК; 3) визначити методи, які забезпечують розвиток зазначених навичок.

Проблема формування ІЛК стала предметом наукових розвідок багатьох українських і зарубіжних вчених, її досліджували зокрема, І. Берман, Н. Гез, П. Дуайє, Ю. Жлуктенко, Г. Китайгородська, Р. Мартинова, Р. Мільруд, С. Ніколаєва, О. Петрашук, Г. Рогова, Ю. Семенчук, Н. Складенко, С. Смоліна, О. Тарнопольський, В. Терещук, І. Хофман та ін. Науковці вивчали питання формування когнітивних навичок, проте проблема формування комплексу когнітивних навичок, які безпосередньо впливають на ефективність процесу формування ІЛК майбутніх ІТ-фахівців, не стала предметом окремих наукових досліджень.

В основі когнітивного підходу лежить вивчення процесів пізнання, в яких сприйняття та обробка інформації реалізується з опорою на фонові знання студентів, тоді як іноземна мова є засобом, за допомогою якого здійснюється оволодіння когнітивним змістом, і навпаки: розуміння та оволодіння когнітивним змістом забезпечує швидке й безперешкодне оволодіння іноземною мовою [1, с. 11–12], у тому числі її лексичним шаром.

ІЛК майбутніх ІТ-фахівців розглядаємо як їх здатність і готовність адекватно розуміти і використовувати лексичні одиниці, у тому числі термінологічні, у процесі реалізації

іншомовної комунікативної діяльності, включаючи професійно орієнтовану. В структуру ІЛК майбутніх ІТ-фахівців входять лексичні знання, лексичні навички та лексичну усвідомленість. До лексичних знань включаємо знання про: звукову і графічну форми слова; правила читання лексем; семантику слів; здатність лексичних одиниць мати синоніми, антоніми, омоніми, пароніми, стилістичну і соціокультурну забарвленість, типи словників; лексичну систему іноземної мови; правила словотвору; синтаксичну і лексичну сполучуваність лексем; правила вживання лексики, що вивчається у пов'язаних за змістом висловлюваннях; терміносистему ІТ-сфери, терміни і стійкі термінологічні звороти. Лексичні навички поділяються на рецептивні, які відповідають за адекватне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших й охоплюють ідентифікацію, аналіз лексем, словотворення на основі асоціативних умовних зв'язків між формальною понятійною стороною лексичної одиниці й самою лексемою, та репродуктивні, що забезпечують лексичне оформлення і включають виклик слів із довготривалої пам'яті, їх автоматизовану актуалізацію, відтворення у зовнішньому мовленні, сполучення з іншими лексичними одиницями й вибір функціонального стилю. Лексична усвідомленість передбачає аналіз лексичного аспекту власного мовлення і виникає на основі образно-чуттєвого уявлення про предмет, дію, стан, поняття, поняття, ситуацію повсякденної чи професійної комунікації.

Суттєво підвищити ефективність формування ІЛК майбутніх ІТ-фахівців дозволить розуміння ними потенційних відношень лексичних одиниць іноземної мови, зокрема термінів, знання лексичних і синтаксичних правил, на основі яких будуються синонімічні перетворення висловлювань, володіння рецептивними навичками опрацювання лексичних одиниць, передусім термінів в еталонних текстах-зразках, опанування репродуктивними навичками застосування основних типів лексичних функцій [2, с. 130].

Проаналізуємо роль концентрації уваги в процесі формування у майбутніх ІТ-фахівців ІЛК.

Оксфордський словник визначає концентрацію як здатність скеровувати зусилля і увагу щодо розумової чи фізичної активності, не замислюючись про інші речі [8, р.981]. Розвиток навичок концентрації значно залежить від розвитку навичок ігнорування відволікаючих чинників. Навчальна діяльність майбутніх ІТ-фахівців передбачає використання інтернет-технологій з метою опрацювання джерел інформації і виконання відповідних завдань, проте існує чимало відволікаючих чинників, які перешкоджають належному їх виконанню: соціальні мережі, чати, блоги, реклама, що розроблені з метою інтенсивного впливу на свідомість і підсвідомість користувача інтернету [4, с. 60 – 61]. Іншими вагомими причинами недостатньої концентрації на предметі діяльності є невелика мотивованість, низький рівень шкільної підготовки з іноземної мови, завищений рівень складності навчальних завдань, їх типовість і регулярна повторюваність, монотонний стиль проведення навчальних занять. Такий висновок зроблено на основі дослідження, проведеного І. Семеряк серед 147 студентів І–ІІ курсів спеціальностей «Прикладна математика» та «Інформатика» Львівського національного університету імені Івана Франка [7, с. 60].

Низька концентрація уваги студента спричинює повільне й недовготривале утворення асоціативних зв'язків у його пам'яті в процесі засвоєння іншомовної лексики, тоді як високий рівень зосередженості забезпечує міцність запам'ятовування [3, с. 48]. Отже, викладачеві іноземної мови в роботі над формуванням ІЛК важливо усвідомлювати, що студенти як суб'єкти навчальної діяльності здатні зосереджувати увагу тільки впродовж певного обмеженого періоду часу, якого часто виявляється недостатньо для успішного виконання поставленого завдання. Чинниками привернення уваги майбутніх ІТ-фахівців у процесі формування у них ІЛК можуть бути: фонетичні особливості іншомовного слова; семантичні особливості [5, с. 41]; опрацювання термінологічних лексичних одиниць у проблемних ситуаціях професійно орієнтованої комунікації. У цьому контексті В. Терещук зауважує, що на ступінь концентрації уваги студентів впливає природа іншомовного слова, його фонетичні, графічні і семантичні особливості, але характер навчальних завдань для засвоєння такого слова є значно вагомішим чинником цього процесу. З метою концентрації уваги майбутніх фахівцівна виконанні навчальних завдань викладач повинен добирати завдання, які відзначаються новизною, проблемністю та ситуативністю, мають особистісну значущість для суб'єктів навчання, забезпечують при смисловій переробці лексичного матеріалу ініціативність та креативність з боку студентів [5, с. 41]. Уява проковує появу в свідомості студента образів англійських слів, у тому числі зорових образів. Зоровий образ характеризується такою

властивістю, як «залишковість» [6, с. 74], тобто він має здатність відобразитись у короткотривалій пам'яті студента й переходити у його довготривалу пам'ять. Відображення лексичних одиниць іноземної мови у довготривалій пам'яті студента і виклик цих лексичних одиниць з довготривалої пам'яті у потрібний момент забезпечує ефективність формування у нього ІЛК [7, р. 20; 9, р. 994–1010.]. У контексті формування ІЛК майбутніх ІТ-фахівців розглядаємо пам'ять як здатність зберігати і використовувати отриману інформацію або знання. Видами пам'яті, які беруть участь у формуванні ІЛК, є: сенсорна, короткотривала (робоча) і довготривала. Розвитку усіх згаданих видів пам'яті студентів сприятиме застосування методу «ланцюгових асоціацій». Суть його полягає в запам'ятовуванні коротких послідовностей лексичних одиниць, у тому числі термінологічних, а також їх порядку. При цьому кожен наступний елемент послідовності пов'язується і асоціюється з попереднім. Процес запам'ятовування повинен здійснюватися за принципом: образ + дія = пам'ять. [2, с. 135].

Короткотривала пам'ять обмежена з точки зору як об'єму інформації, котру вона може утримувати, так і її тривалості. Інформацію, що зберігається у короткотривалій пам'яті можна перевести в довготривалу пам'ять, повторюючи або візуалізуючи її. У процесі формування ІЛК ІТ-фахівців функції довготривалої пам'яті підтримують рецептивні та репродуктивні лексичні навички. Одним із підвидів довготривалої пам'яті є епізодична пам'ять, яка вимагає контекстної залежності [10, с. 376]. Таким чином, проблемні комунікативні ситуації професійно орієнтованого іншомовного спілкування ІТ-фахівців виконують функцію контексту оволодіння іншомовною лексикою.

Формування у майбутніх ІТ-фахівців навичок вирішення проблем передбачає відображення здатності аналізувати, корелювати і порівнювати інформацію, знаходити відносини й взаємозв'язки між різними об'єктами та явищами. Процес формування згаданих навичок може бути результатом прямої діяльності, візуального вивчення або словесного опису предметів.

Науковці пропонують арсенал методів вирішення проблем, до яких належать: абстракція (вирішення проблеми в моделі системи перед її застосуванням до реальної системи), аналогія (використання рішення, за допомогою якого можна вирішити аналогічну проблему), «мозковий штурм» (пропозиція великої кількості рішень або ідей, їх об'єднання і розвиток до цих пір, поки не буде знайдений оптимальний спосіб вирішення проблеми; найбільш ефективний для роботи у великих і малих групах), «розподіл і перемога» (руйнування великої складної проблеми і поаспектне покрокове її вирішення), тестування гіпотез (припущення можливого пояснення проблеми і намагання довести або спростувати припущення), аналіз засобів (вибір засобів та дій для покрокового наближення до мети – вирішення проблеми), доведення (спроба довести, що проблема не може бути вирішена, а точка, в якій доказ зазнає невдачі, стає відправною для її вирішення), аналіз причини проблеми, «спроба і невдача» (тестування можливих рішень до поки не буде знайдений оптимальний варіант) [11].

Когнітивні навички вирішення проблем відповідно вимагають застосування комплексу механізмів пам'яті і концентрації.

Вагомими навичками, що дозволяють концентрувати увагу у процесі виконання навчальних завдань, визначено навички менеджменту часу та усунення відволікаючих чинників. Менеджмент навчального часу означає встановлення окремих, проте взаємопов'язаних цілей для певних відрізків навчального часу. Це дозволить викладачеві урізноманітнити процес навчання, а студентові – зосередити увагу на кількості інформації, що опрацьовується [4, с. 61]. Менеджмент навчального часу передбачає постановку загальної мети і системи цілей на визначений період часу та поступове розширення балансу між часом зосередженої уваги і кількістю опрацьованої інформації. У цьому контексті рекомендується покроково збільшувати кількість опрацьованої інформації за той же визначений період часу. Наприклад, якщо студент може зосередитися на читанні протягом 20 хвилин без переривання чи опрацьовати за такий же визначений період часу певну кількість еталонних зразків письма, то це хороший результат. Однак наступного разу йому доведеться зосередити увагу на читанні протягом 25 хвилин, а потім змінити вид мовленнєвої діяльності чи зробити перерву.

Усунення відволікаючих чинників дозволяє студентам отримати контроль над процесом фокусування уваги. Усунути відволікаючі чинники допоможе застосування прийому створення додаткових перешкод, який тренує у студентів здатність «виводити з гри» внутрішні відволікаючі чинники такі, як думки, що не мають відношення до навчального завдання. Згаданий прийом краще використовувати коли у студентів уже є базові навички концентрації уваги.

На основі здійсненого аналізу можемо зробити наступні висновки.

Сформованість у майбутніх ІТ-фахівців іншомовної лексичної компетентності дозволяє цим фахівцям демонструвати здатність і готовність адекватно розуміти і використовувати лексичні одиниці у процесі реалізації іншомовної комунікативної діяльності, у тому числі професійно орієнтованої.

Структура іншомовної лексичної компетентності майбутніх ІТ-фахівців включає: лексичні знання, лексичні навички й лексичну усвідомленість.

Ефективність процесу формування у майбутніх ІТ-фахівців іншомовної лексичної компетентності безпосередньо залежить від супровідного розвитку у студентів відповідних когнітивних навичок: концентрації, менеджменту часу, усунення відволікаючих чинників. Відповідно процес розвитку перелічених когнітивних навичок безпосередньо залежить від особливостей функціонування основних видів пам'яті суб'єктів навчання: сенсорної, короткотривалої (робочої) та довготривалої. Застосування ряду методів і прийомів, зокрема методу «ланцюгових асоціацій», дозволить перевести представлені лексичні одиниці з арсеналу короткотривалої в пам'яті арсенал довготривалої.

Розвиткові вищезазначених когнітивних навичок сприяє паралельний розвиток навичок вирішення проблем. Застосування методів вирішення проблем професійного характеру із сфери професійної діяльності ІТ-фахівців в межах домінуючих професійно орієнтованих комунікативних ситуацій у процесі формування іншомовної лексичної компетентності, а саме: абстракції, аналогії, мозкового штурму, «розподілу і перемоги», тестування гіпотез, аналізу засобів, доведення, аналізу причини проблеми, «спроби і невдачі» дозволить перетворити згаданий процес на більш мотивуючий і привабливий для студентів, а відтак – ефективними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Корнева З. М. Система професійно орієнтованого англійського навчання студентів технічних спеціальностей у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.02. / З.М. Корнева. – К., 2018. – 34 с.
2. Микитенко Н. О. Теорія і технології формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04; 13.00.02 / Н. О. Микитенко. – Тернопіль, 2011. – 450 с.
3. Семенчук Ю. О. Формування англійської лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей засобами інтерактивного навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Ю. О. Семенчук. – К., 2007. – 280 с.
4. Семеряк І. З. Соціокогнітивний підхід до формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів з використанням інтернету: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / І. З. Семеряк. – Тернопіль, 2016. – 188 с.
5. Терещук В. Г. Формування англійської лексичної компетенції студентів немовних спеціальностей в умовах віртуального навчального середовища: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / В. Г. Терещук. – Тернопіль, 2014. – 315 с.
6. Яхнюк Т. О. Використання фрагментів художніх відеофільмів для навчання студентів мовних спеціальностей соціокультурної англійської лексики: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Т. О. Яхнюк. – К., 2002. – 222 с.
7. Cowan N. From Sensory to Long-Term Memory Evidence from Auditory Memory Reactivation Studies / N. Cowan // *Experimental Psychology*. – 2005. – № 52 (1): 3.
8. Oxford Advanced Learner's Dictionary 8th edition. – Oxford University Press, 2010. – 1952 p.
9. Ranganath C. C. Working Memory Maintenance Contributes to Long-term Memory Formation: Neural and Behavioral Evidence // *Journal of Cognitive Neuroscience* / Eds. Michael B. X., Craig J. B. – 2005. – № 17 (7). – P. 994–1010.
10. Schacter D. L. *Psychology*: 2nd Ed. – New York: Worth Publishers, 2011. – 726 p.
11. Sternberg, D.A. Improving cognitive capacities in school-aged children: A large-scale, multi-site implementation of a web-based cognitive training program in academic settings. / Katz, B., Hardy, J.L., Scanlon, M.D. - Entertainment Software and Cognitive Neurotherapeutics Society Meeting, San Francisco, CA, 2013. <http://cdn.beacon.lumosity.com/assets/hcp/Ng-2012-ESCoNS-dea310bff83f982f5fff7f43cfd592e4.pdf>

REFERENCES

1. Korneva Z.M. Systema profesiyno orientovanogo anglomovnoho navchannya studentiv technichnykh spetsialnostey u vyshchyykh navchalnykh zakladakh. Avtoreferat Dokt, Diss. [System of professionally oriented teaching English to students majoring in technology at tertiary schools], Kyiv, 2018. 34p.
2. Mykytenko N.O. Teoriya i tehnologii formuvannya inshomovnoi kompetentnosti maibutnich fachivtsiv pryrodnychyykh spetsialnostei. Dokt, Diss [Theory and technologies of forming professional foreing language competence of prospective specialists of Sciences], Ternopil, 2001. 450p.
3. Semenchuk Yu.O. Formuvany anglomovnoi leksychnoi kompetentsii u studentiv ekonomichnykh spetsialnostei zasobamy interaktivnoho navchannya. [Building English lexical competence of srudents of Economics by interactive learning], Kyiv, 2007. 280p.
4. Semeryak I.Z. Sotsiokognitivnyi pidkhid dom formuvany strategii inshomovnoho profesiino orientovanogo spilkuvanay maibuychikh programisitiv z vykoristanaym shtenety. Kand, Diss [Sociocognitive approach to building of strategies of foreign language professionally oriented communication of prospective programmers using Internet], Ternopil, 2016. 188p.
5. Tereshchuk V.G. Formyvannay anglomovnoi leksychnoi kompetentsii studentiv nemovnich spetsialnostei v umovbach virtualnogo navchalnogo seredovishcha. Kand, Diss [Building English lexical competence of students of non-language specialities in virtual learning environment], Ternopil, 2014. 315p.
6. Yachnyuk T.O. Vykoristanya fragmetiv khudozhnikh videofilmiv dlya navchannay studentiv movnykh spetsialnostei sotsiokultunoi angliiskoi leksyky. [The use of fragments of videofilms for teaching students majoring in foreign languages to socio-cultural English vocabulary], Kyiv, 201. 222p.
7. Cowan N. From Sensory to Long-Term Memory Evidence from Auditory Memory Reactivation Studies / N. Cowan // Experimental Psychology. – 2005. – № 52 (1): 3.
8. Oxford Advanced Learner’s Dictionary 8th edition. – Oxford University Press, 2010. – 1952 p.
9. Ranganath C. C. Working Memory Maintenance Contributes to Long-term Memory Formation: Neural and Behavioral Evidence // Journal of Cognitive Neuroscience/ Eds. Michael B. X., Craig J. B. – 2005. – № 17(7). – P. 994–1010.
10. Schacter D. L. Psychology: 2 nd Ed. – New York: Worth Publishers, 2011. – 726 p.
11. Sternberg, D.A. Improving cognitive capacities in school-aged children: A large-scale, multi-site implementation of a web-based cognitive training program in academic settings. / Katz, B., Hardy, J.L., Scanlon, M.D. - Entertainment Software and Cognitive Neurotherapeutics Society Meeting, San Francisco, CA, 2013. - <http://cdn.beacon.lumosity.com/assets/hcp/Ng-2012-ESCoNS-dea310bff83f982f5fff7f43cfd592e4.pdf>

Стаття надійшла в редакцію 02.06.2018 р.

УДК 372.881.1

DOI 10:25128/2415-3605.18.2.14

АНДРІЙ КРАВЧЕНКО

<https://orcid.org/0000-0001-9763-3530>

articles1@ukr.net

асистент

Київський національний університет

імені Тараса Шевченка

м. Київ, вул. Володимирська 60

ДОБІР ЛЕКСИЧНОГО ТА ТЕКСТОВОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ

Визначено критерії добору лексичного і текстового матеріалу з англійської мови для диференційованого формування лексичної компетентності в читанні у студентів-філологів I курсу. На основі критеріїв тематичності, сполучуваності, відповідності лексики рівню навченості студентів, словотворчої та стройової здатності здійснено добір словникового мінімуму, який полягає в розширенні тезаурусу студентів новими лексичними одиницями з їхніми денотативними значеннями та в розширенні семантичного діапазону відомих лексичних одиниць (за рахунок засвоєння конотативних значень). Обґрунтовано, що всі тексти повинні бути цілісними, зв'язними, завершеним за змістом та